36 692 Wijziging van diverse onderwijswetten voor een meer planmatige en doelmatige aanpak van de onderwijshuisvesting in het primair en het voortgezet onderwijs (Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting)

Nr. 29 Brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 oktober 2026

Met deze brief ga ik in op twee toezeggingen, waarvan één in reactie op een aangehouden motie, en geef ik uitvoering aan drie moties. Te beginnen met de meest recente aangehouden motie, zoals ingediend tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen over schoolpleinen. Daarna volgen drie moties en een toezegging ingediend tijdens de mondelinge behandeling op 1 april 2026 van de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting. In het voorjaar van 2027 ontvangt uw Kamer een brede Kamerbrief onderwijshuisvesting. Daarin wordt u geïnformeerd over de voortgang van de onderwijshuisvestingsprogramma's, actuele ontwikkelingen en overige openstaande moties en toezeggingen.

Toezegging motie schoolpleinen
Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen is een motie van het lid Teunissen c.s. (PvdD) aangehouden.[1] In de aangehouden motie wordt verzocht met een voorstel te komen over hoe de regering binnen bestaande middelen kan bijdragen aan meer gezonde, groene schoolpleinen. Toegezegd is om voor de begrotingsbehandeling van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) uw Kamer te informeren over wat het Rijk en medeoverheden doen in ondersteuning van gezonde, groene schoolpleinen en over wat daarin aanvullend nodig is.

Schoolpleinen zijn geen verantwoordelijkheid van het Rijk. Schoolpleinen zijn een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeenten en schoolbesturen. De rijksoverheid moedigt vergroening van schoolpleinen wel van harte aan om voor zoveel mogelijk kinderen in Nederland een gezonde en groene schoolomgeving mogelijk te maken. Er is op vele vlakken reeds ondersteuning hierop, bijvoorbeeld met het programma Gezonde School en het interdepartementale uitvoeringsplan

Duurzaamheid in het Onderwijs waarin diverse ministeries participeren. Daarnaast zijn er nog andere initiatieven, zoals van Jantje Beton en Instituut Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN), financieel ondersteund door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS); en de Alliantie Schooltuinen, financieel ondersteund door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Ook bij medeoverheden lopen diverse goede initiatieven.

Er zijn dus talrijke initiatieven. Een overzicht van deze initiatieven, maar ook onderzoeken, bestaande tools en handreikingen is als bijlage toegezonden aan uw Kamer. De Rijksoverheid zet aanvullend in op verbetering van de vindbaarheid van de diverse initiatieven. Dit zal worden gerealiseerd via Wegwijzer duurzaamheid in het onderwijs. Dit informatieplatform gaat in het voorjaar van 2027 online.

[1] Kamerstuk 37 020, nr. 27.

Motie staat schooltoiletten
In de motie Moorman c.s. (PRO) wordt verzocht de staat van schooltoiletten te onderzoeken.[2] Schooltoiletten dienen per definitie schoon en hygiënisch te zijn. Daarnaast zijn enerzijds voldoende privacy en anderzijds voldoende (sociale) veiligheid van belang. Dit levert soms tegenstrijdige functionele eisen op. Zoals toe opgeroepen in de motie is een inventarisatie gemaakt van diverse onderzoeken over schooltoiletten en de effecten ervan op leerlingen. Deze zijn te raadplegen op de website van Maag, darm, leverfonds.[3]

Er is een kennisdocument sanitaire voorzieningen onderwijshuisvesting opgesteld door Expertisecentrum Ruimte-OK.[4] Het kennisdocument biedt een integraal overzicht van technische en hygiënische richtlijnen en adviezen voor sanitaire voorzieningen in het onderwijs. Daarnaast bevat het document een overzicht van de geldende wet- en regelgeving en relevante richtlijnen die van toepassing zijn op schooltoiletten, en een kostenberaming voor de aanleg en renovatie van toiletgroepen. Dit najaar is het kennisdocument gereed voor publicatie en verder verspreiding. Schoolbesturen en scholen zijn eerstverantwoordelijk voor het creëren van schone en sociaal veilige schooltoiletten. Daar kan bovenstaand kennisdocument handelingsperspectief in bieden.

Moties en toezegging middelen verduurzaming schoolgebouwen
Lid Rooderkerk (D66) verzoekt de regering te onderzoeken welke (aanvullende) mogelijkheden en regelingen er zijn om de verduurzaming en de verbetering van het binnenklimaat van nieuwbouw en bestaande schoolgebouwen te stimuleren, en deze mogelijkheden en bestaande regelingen actief en breed bekend te maken bij gemeenten en schoolbesturen.[5] Aan het lid Rooderkerk is tevens toegezegd de Kamer te informeren over de beschikbare ondersteuning aan schoolbesturen bij de verduurzamingsopgave.[6] De leden Boomsma (JA21) en Moorman (PRO) verzoeken de regering om te bevorderen dat middelen uit het Klimaatfonds, zoals de DUMAVA-regeling, sneller, eenvoudiger en laagdrempeliger beschikbaar worden gesteld voor de verduurzaming van schoolgebouwen.[7]

De subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) is een regeling van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Deze stimuleert verduurzaming van bestaand maatschappelijk vastgoed, waaronder schoolgebouwen. Op 1 juni 2026 is een nieuwe aanvraagronde opengesteld. Deze sluit op 16 oktober 2026. Bij het openstellen

---

[2] Kamerstuk 36 692, nr. 22.
[3] Dossier: School-wc's | Voorvechterschap | MDL Fonds
Verian (maart 2026). *Sociale veiligheid schooltoiletten.*
MDL Fonds, GGD Amsterdam, GGD Gelderland-Zuid (september 2025), *Op school naar de wc?*
Panel Gezonder School (maart 2025), *Schooltoiletten.*
Verian (juli 2024), *Toiletmijding onder schoolgaande kinderen*.
[4] Het kennisdocument is opgesteld in samenwerking met het MDL-Fonds. RIVM, GGD-GHOR, AJN Jeugdartsen, Kinderbuikcentrum Amsterdam, PO-Raad, VO-raad en het Ministerie van OCW hebben inhoudelijk bijgedragen via een rondetafelsessie.
[5] Kamerstuk 36 692, nr. 23.
[6] TZ202604-035
[7] Kamerstuk 36 692, nr. 24.

van deze nieuwe subsidieronde is gebruik gemaakt van de resultaten van de evaluatie van eerdere subsidieronden over de periode 2022-2025.[8]

Uit de evaluatie komt naar voren dat eigenaren van maatschappelijk vastgoed over het algemeen de subsidie goed kunnen vinden. Dit geldt ook voor het onderwijs. Circa 20% van het totaal verleende subsidiebedrag (tot en met 2025) is naar de verduurzaming van het funderend onderwijs gegaan. Toch blijft de toegankelijkheid van de regeling een belangrijk aandachtspunt. BZK onderzoekt jaarlijks welke mogelijkheden er zijn om de regeling verder te vereenvoudigen en de impact ervan te vergroten. Zo zijn de verantwoordingsvereisten versoepeld, is het minimum subsidiebedrag verlaagd en is het mogelijk gemaakt om subsidies te combineren met bijdragen van andere overheden.

Uit de evaluatie blijkt ook hoe belangrijk praktische ondersteuning bij de verduurzamingsopgave is. Daarom wordt er blijvend inzet op gepleegd, ook na sluiting van DUMAVA. Zo biedt Kenniscentrum Ruimte-OK een locatiebezoek van een expert aan die inzicht geeft in direct toepasbare verbetermaatregelen op het gebied van temperatuur, ventilatie en energiehuishouding. Daarnaast blijft OCW zich, samen met PO-Raad, VO-raad en Vereniging van Nederlandse Gemeenten, onverminderd inzetten voor verduurzaming van schoolgebouwen. Dit gebeurt onder andere met het programma onderwijshuisvesting en het innovatieprogramma onderwijshuisvesting, waarover meer in de hierboven aangekondigde periodieke Kamerbrief.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J.Z.C.M. Tielen

[8] Evaluatie DUMAVA 2022-2025 | Rijksoverheid.nl. Dit rapport is de Kamer aangeboden bij brief van 6 juli 2026, Kamerstuk 29 023, nr. 607, Integrale visie op de woningmarkt | Tweede Kamer der Staten-Generaal.